

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

76. ÅRGANG

5. DESEMBER 1964

A V I N N H O L D E T :
KONSILET - BISKOPEN - INDIA-REISEN - KVINNENS STIL-
LING I KIRKEN - LITURGIEN - HYRDEBREV - BLIKK PÅ TIDEN

NR
23

NESTE NUMMER UTKOMMER 19. DESEMBER 1964

AV KIRKENS LIV

Uken 6.—12. des.

2. SØNDAG I ADVENT

Epistel: Rom. 15, 4—13.

Evangelium: Mt. 11, 2—10.

«Ta dere av hverandre, likesom Kristus har tatt seg av dere», skriver apostelen Paulus til Romerne i dagens lesning. Kjærlighet bør ikke være et tomt ord for den kristne, den må vise seg i praksis. Den verden vi lever i, er såpass hård og urettferdig at det er god bruk for gjensidig omsorg menneskene imellom. En gang skal vår verden gå under, la oss benytte den tid vi disponerer over til å gjøre godt mot alle og ikke klamre oss til forgjengelige rikdommer.

I evangeliet møter vi for første gang en av de skikkelsene som lyser som et fyrtårn gjennom hele adventstiden, nemlig Johannes Døperen. I dag får vi vite at Jesus selv har avlagt vidnesbyrd om ham: «En profet? Ja, jeg sier dere mer enn en profet. For det er ham det er skrevet om: Se, jeg sender min engel for ditt åsyn, han skal rydde veien for deg». Dermed er vi forberedt til bedre å lytte til Døperens røst i de uker som nå kommer.

MANDAG: *Ambrosius*, biskop av Milano og kirkelærer. Han er mindre berømt enn sin yngre venn og disippel, Augustin, men hans innflytelse ble ikke desto mindre meget stor. En gang hadde keiseren hevnet mordet på en embedsmann på en hel befolkning, syv tusen mennesker: Ambrosius forlangte at keiseren skulle gjøre offentlig bot. († 397).

Legg merke til at adventstiden minnes hver dag med bønnene fra siste søndag, selv om vi feirer en helgen. Adventstanken er ikke bare til søndagsbruk!

TIRSDAG: *Marias uplettede innfangelse*. Den liturgiske fest er meget eldre enn den høytidelige dogmeerklæring av 1854, og vant innpass litt etter hvert. Ved en særskilt nåde ble Maria alt i innfangelsesstunden delaktig i Kristi frelsesverk: hun ble fritatt fra arvesynden som den nye Eva som Gud hadde utpekt til å stå ved siden av den nye Adam.

ONSDAG, TORSDAG og LØR-

DAG er feriedager. Messe fra 2. adventssøndag.

FREDAG: *Damasus*, pave. Mest kjent som kristen dikter og Hieronymus' oppdragsgiver da denne gikk i gang med sin nye oversettelse av Bibelen (Vulgata) (†384).

Uken 13.—19. des.

3. SØNDAG I ADVENT

Epistel: Fil. 4, 4—7.

Evangelium: Joh. 1, 19—28.

Dagen er kjent som «Gaudete»-søndag, dvs. «Gled-dere»-søndagen. Det er nemlig en vedvarende og urokkelig glede Paulus oppfordrer oss til i dagens epistel, som også blir brukt som inngangsvers. Så kort tid før jul trenger vi å bli minnet om at kristendommen først og fremst er evangelium, dvs. et gledens budskap.

Det er det samme glade budskap Johannes Døperen forkynder for oss i dag: han er nemlig den siste utsending før Gud selv gjør sitt inntog i verden. Ja, Han som kommer er allerede midt i sitt folk selv om ingen kjenner ham ennå.

Ingen helgenfest i denne uken som helt og holdent står i adventstidens tegn.

MANDAG, TIRSDAG og TORSDAG er alminnelige feriedager med messe som 3. søndag i advent.

ONSDAG, FREDAG og LØRDAG er imbredager. Hver av dem har sin egen messe. Vi legger merke til den utstrakte bruk liturgien gjør av Esaias nettopp nå. Onsdag og lørdag finner vi lesninger i tillegg til den vanlige epistel: de utgjør et utvalg av Esaias' profetier om de messianske tider (typisk adventstanke). Selv om vi ikke har anledning til å gå i kirken, kan vi med fordel bruke disse lesninger som åndelig forberedelse til jul. Jomfru Maria står også i sentrum av disse messer: bebudelsens evangelium onsdag og hennes besøk til Elisabeth fredag. Hun er nemlig mellom Esaias og Johannes Døperen den tredje store skikkelse i Kirkens adventstid.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45	11.00 — Eng.
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.30	—
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsveien 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 3388	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (hver 14. dag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	18.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 969	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 671	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30)
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Hallvard Rieber-Mohn (ansvarshavende) og Åge Rønning.
Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.
Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70.
Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.

KONSILET

Efter en hektisk nidagers innspurt på Konsilet og efter selve avslutningen av den tredje sesjon lørdag den 21. november, må resultatene summeres opp. Tre viktige dokumenter, konstitusjonen om «Kirken», om forholdet til «De orientalske kirker» og om «Ekumenisme» ble godkjent av pave Paul VI sammen med alle biskopene den siste dagen, og vi har dermed gjennom konsilfedrenes tempo, debatter og kompliserte avstemninger ihøst og på forvinteren fått tre endelige og gyldige skjemaer som langsomt og sikkert vil prege en god del av arbeidet og tankegangen i Kirken i årtiene fremover.

Tallene for voteringene de siste dager før avslutningen sier noe om biskopenes sinnelag. Og ved den endelige votering sammen med paven stemte 2151 for, 5 mot erklæringen om «Kirken». Dette dokument fastsetter bl. a. klart og tydelig prinsippet om biskopenes kollegialitet og fullfører det arbeide som ble påbegynt i det første Vatikankonsil med erklæringen om pavens primat. Erklæringen om ekumenisme ble vedtatt med 2137 mot 11 stemmer.

På den fjerde sesjon når den kommer vil man så få sluttbehandlingen både av dokumentet om «Kirken i den moderne verden», Skjema 13, og erklæringen om den religiøse frihet.

Under den innledende debatt om Skjema 13 har man for eks. hatt en meget åpen meningsutveksling om ekteskapet (St. Olav nr. 22) og om de moderne atomvåpen. Til det siste punkt var det konsilfedre som ville ha en alminnelig fordømmelse av slike våpen, mens andre igjen advarte mot en forenkling av problemet. I denne som i andre uløste saker vil eksperter og kommisjoner fortsette arbeidet i perioden frem til neste sesjon.

Ser man altså på det som er oppnådd i høst, på arbeidsoppgaver som venter i 1965 og på ting som ble oppnådd i tidligere sesjoner, kanskje først og fremst de

liturgiske reformer, aner man omfanget av og meningen med dette kirkemøtet som pave Johannes innledet og som pave Paul med stille myndighet har ført videre. Til tross for vanskeligheter vi av og til kan registrere i avisene, skuffelser, til dels skarpe motsetninger, misforståelser osv. er Konsilets retning så klar at det må glede oss og gi oss tillit. Kirkens «aggiornamento» gjennomføres virkelig. Riktignok ikke på den måten at alle de ønskemål hver enkelt katolikk kan ha oppfylles. Men i en fornyelse som går langt dypere enn til en slik tilfredsstillelse. Og vi skal huske på at det er en fornyelse som ledes av Guds Hellige Ånd, derfor skal vi være varsomme med pessimistiske uttalelser.

Vi kan nok lese og høre om utsettelse og vanskeligheter som vi ikke med en gang forstår. Men vi må huske på at det er 2000 biskoper som må samarbeide i konsilaulaen og i kommisjonene, det er et samarbeide som ikke kan foregå maskinmessig og uten brytninger. Men det er vel nettopp i denne brytning at Helligånden virker og gjør den viktigste del av arbeidet.

For legfolk i Norge er det vanskelig å følge Konsilet og å se resultatene med en gang. De daglige nyhetsbildene, aviser, TV og radio har gitt bare ganske korte, av og til misvisende meldinger om det som har foregått. Og det skyldes ikke først og fremst uvilje og uforstand hos pressens og kringkastningens menn. Oversettelse underveis, misforståelser allerede hos journalistene i Rom, bruken av en terminologi som er ukjent og enkelte ganger noe stiv spiller inn. Det er nok bra om vi husker på det og forsøker å få grundigere opplysninger. For, og dette er avgjørende: Konsilets arbeide i Rom går sin gang. Men gjennomføringen av Konsilets beslutninger kan hindres, forsinkes og delvis ødelegges hvis ikke prestene, søstrene og ikke minst legfolket slutter opp om biskopenes dokumenter. Hver enkelt av oss må sette seg, efter beste evne, inn i hva beslutningene betyr for oss, for familien, for menigheten og kontakten med ikke-katolikker.

Vi kan lett sabotere Konsilet. Ved likegyldighet når det gjelder de nye liturgiforskrifter, den moderne verdens veldige problemer, forholdet til andre-kristne osv. Hver og en av oss deler ansvar for at det ikke skjer. Paven og biskopene «går ut», i tanker og idéer og i praksis. Vi andre må ikke bli «sittende hjemme».

Å. R.

BISKOPEN

Det meddeles fra bispedømmets kurie: Biskop, dr. Jac. Mangers har efter anmodning i Rom fått innvilget sin ansøking om å trekke seg tilbake.

Biskop John W. Gran vil søndag den 13. desember tiltre sitt embede som biskop i Oslo katolske bispedømme.

Overtagelsen finner sted i forbindelse med en pontifikalmesse denne søndag i St. Olavs kirke kl. 18.

EFTER INDIA-REISEN:

ØKET KONTAKT MED RELIGIØSE, IKKE-KRISTNE VERDIER

*P*aven er antagelig når dette leses i India. Etter noen begivenhetsrike dager hvor vi eventuelt har fulgt Paul VI på hans moderne pilgrimsreise til Østen i TV, gjennom radio og aviser, vil det bli tid også her for den første oppsummering av de perspektiver som åpnes. De er på to plan, sosialt og humanitært i et øket engasjement når det gjelder noden i Østens fattige nasjoner, religiøst når det gjelder forholdet til de ikke-kristne religioner. Den siste uke har paven ganske enkelt understreket betydningen av den felles front som de kristne og Østens troende ikke-kristne danner i det 20. århundres gigantiske drakamp.

Det er for godt slutt på den tiden da vi stort sett noe trangsynt og meget forenklet betraktet Østens folk som hedninger. Kirken i dag har sett de almenkristne verdier også i andre religioner. Øket kontakt, kanskje først og fremst gjennom trofaste misjonærs innsats, en stadig dypere sans for disse store lands kulturelle og nasjonale verdier og selvstendighet har fremkalt den nye situasjon. Kirkens eget reformarbeide har satt den bedre istand til å gå til dette møtet med våre fremmede venner. Biskopenes bestemmelser om bruk av folkemålet i messen får enorm betydning for eksempel nettopp i India hvor latinen har vært en hindring for Kirkens arbeide.

Av de store ting som skjer i Kirken i dag, er dette en av de mest dramatiske: møtet med en ikke-kristen verden som har dype religiøse verdier. I begynnelsen av sin store misjonsinnsats i Østen gikk nok Kirken ut med klar forståelse for disse nasjoners egenart, men tiden var ikke moden. Europeisk erobringspolitik satte et ensidig og ofte uheldig europeisk stempel på den kristne misjon. I dag skjer møtet under andre og bedre tegn, Kirken kommer for å samle verdens troende mennesker og vise dem, forklare for dem og vidne om det fellesskap som de i virkeligheten allerede har en arverett til.

Også for oss europeere som sitter hjemme er det en omstilling. Vi kan nok i gode stunder si ja til mer u-hjelp. Men fra det til å respektere en hindu eller en muhammedaner som Guds fortrolige som vi har mer til felles med enn vi har ant, ja, se det er en omstilling.

Innledet for manges vedkommende kanskje for alvor denne siste uke.

Denne artikkelen er skrevet før de siste nyhetsmeldinger forelå. Men uanset eventuelle episoder og vanskeligheter, tror vi det er riktig å understreke den nye «øst—vest»-kontakt. Vi vet at pinsedag i år celebrerte pave Paul en høymesse i Peterskirken. I slutten av sin preken meddelte han at sekretariatet for de ikke-kristne skulle dannes. Liksom sekretariatet for de kristnes enhet under kardinal Bea hadde nær kontakt med de kirker som er skilt fra Rom, så skulle det nye sekretariat under kardinal Marella sørge for forbindelsene med islam, jødedommen og de andre ikke-kristne religioner. Det er sagt, meget riktig, at det nye sekretariat har oppstått i den atmosfære av enhet og fellesskapsfølelse som har preget det annet Vatikankonsil. Den moderne verden fordrer en ny kontakt med de ikke-kristne, en kontakt som kan åpne veien for

gjensidig tillit og samarbeide på mange områder. Som et eksempel på et slikt samarbeide har «Osservatore Romano» nevnt «forsvaret av selve den religiøse idé».

KRISTI MYSTERIUM

En prest som kjenner Indias folk og deres tro meget godt, har sagt omtrent dette: «Jeg håper at vi nå kan se ut i verden og oppdage at Kristi mysterium som vi bare halvveis forsøker å realisere i våre egne liv, også er gjemt i alle de gamle religioner. Det er mysteriet om Gud som var til stede fra begynnelsen. Det har aldri vært et tidsrom hvor ikke Guds nåde, Hans Ånd, har vært tilstede i menneskeheten og ledet den mot sannheten. Kristi mysterium er nærværende i alle religioner fra begynnelsen, og dette betyr at Kirkens mysterium samtidig er til stede i alle religioner fra begynnelsen.»

«Dette burde ha stor innflytelse når det gjelder vår innstilling til disse religioner. Vi må medgi at selv om sannhetens fylde alltid er tilstede i Kirken, er den derfor ikke tilstede i den enkelte kristne. Som kristne har vi en ufullstendig forståelse av Kristi mysterium hele tiden. Vi kan imidlertid utdype denne forståelse av Hans mysterium gjennom øket kontakt med våre hinduistiske og muhammedanske brødre, med buddhistene og med jødene. Ja, selv gjennom øket kontakt med våre ateistiske brødre. En ateist er ofte en som virkelig søker Gud og sannheten, en som bare har forkastet en falsk oppfatning av Gud. Hvor vi enn møter slike mennesker, møter vi Kristus. Det var på denne måten Kirken vokste i de første århundrer og fremover. De siste 500 år har det skjedd en «sammen-trekning», det har vært konflikt mellom de kristne. Men middelalderens verden er ikke mer og motreformasjonens verden, katolikk mot protestant, dør sakte, men sikkert. Vi går inn i en ny tid hvor vi for første gang bringes i kontakt med de nye nasjoner som står frem på alle sider.»

«St. Olav» vil i neste nummer bringe en større artikkel av forfatteren til disse linjer, Dom Bede Griffith om «Kirken og hinduismen».)

SYV MILLIONER

Pavens besøk gjaldt også Indias katolikker, nesten syv millioner troende, over halvparten av nasjonens kristne. (Men bare 2,5 prosent av hele befolkningen.) De bor for størstedelen i de sydlige deler av dette veldige landet. Den katolske kirkes innflytelse i India er imidlertid større enn tallet gir beskjed om. Den anglikanske kirke hadde under det britiske kolonistyre mottatt støtte av regjeringen og var kommet i dårlig lys som en «imperialistisk» kirke. Katolikkene hadde derimot aldri fått noen bidrag og sto bare av den grunn faktisk i en lettere stilling da India fikk sin uavhengighet.

Det gode forhold til myndighetene som også ble bevist både før og under Kongressen i Bombay skyldes kanskje bl. a. at India er en sekularisert stat. Ingen religion nyder noen fortrinnsstilling. Erkebiskop Angelo Fernandez i New Delhi har karakterisert dette som en god ting. Selvfølgelig støter man på diskriminering av katolske skoler og misjonærer under påskudd av at det er «utlendinger».

ET NYTT PERSPEKTIV

Vi har ofte noen romantiske og fjerne forestillinger om India som et land som vesentlig består av fakirer, hvite kuer og solsvilde landsbyer. Men dagens India er også noe annet i høy grad, ikke minst i de yrende storbyene.

Men denne innstilling er ikke typisk for embedsmennene som tvert imot viser seg uhyre hjelpsomme.

Storstedelen av Indias katolikker tilhører den lavere middelstand, men Kirken har også en meget høy prosentdel av universitetsutdannede. Bombay har for eksempel ikke mindre enn 300 katolske leger. Samme by har hatt tre katolske borgermestere. Dette skyldes uten tvil det katolske skolevesen som har et meget godt ry, for tiden er det en ventetid på to, tre år for å komme inn på en av disse skoler. Muhammedanere, hinduer og katolikker står i kø for å bli opptatt. Blant de øvrige sosiale tiltak fra katolsk hold kan nevnes det sosiale institutt som jesuitene driver i New Delhi, arbeidet for å få bygget tekniske skoler og opprette kooperativer for fiskere og jordbrukere osv.

En av de mest kjente katolikkene i India er typisk nok moder Theresa. Hun trådte ut av sin orden for selv å stifte en ny som skulle leve mer i fattigdom, blant de fattige. Hun samler døende opp fra gaten og hjelper dem til å dø i et hus, i en seng, og hun hjelper tusener av syke og ulykkelige. Hun har fri jernbanereise over hele India, og hun har fått en høy orden av landets president.

LEGMANNSPROBLEM

Forståelsen for legmannens ansvar i Kirken har vokset sterkt de siste årene også i India. Leger, lærere, teknikere og økonomer begynner mer og mer å overta kontroll og initiativ på sine fagområder. Det er et stort behov for aktiv innsats, sult, analfabetisme og overbefolkning er virkelige realiteter. Byene vokser fort og skaper nye sosiale og moralske problemer. Men dessverre er ennå interessen for de sosiale og politiske spørsmål temmelig liten hos Indias katolske ungdom. Kanskje kan det forklares med å si at de kristne indere føler seg som frem-

mede i sitt eget land, når de går over til den kristne tro støtes de ut av kaste- og familiefellesskapet. For selv om hinduismen på mange måter er en tolerant religion, finnes det grenser. Den som forlater hinduismen for å gå over til en annen religion møter ingen forståelse. Og en annen faktor som altså opp til det siste har bidratt til å isolere landets katolikker er dette at Kirken i så høy grad har opptrådt i vesterlandsk drakt, i liturgien, i arkitekturen, skolevesenet osv. Kristendommen er aldri helt konfrontert med indisk kultur og indisk tankeliv.

Videre finnes utvilsomt en dyp mistillit til kristendommen hos de høyere kastene, på 1800-tallet vendte misjonærene seg først og fremst til pariakasten, de fattige og de utstøtte og vek tilbake for møtet med den kulturelle elite.

Alt dette skaper problemer som bl. a. må løses av legmenn.

I dag drives det imidlertid interessante forsøk på virkelig å få istand en konfrontasjon av katolisismen og hinduismen. Et korrespondansekurs om den katolske tro har vakt slik oppmerksomhet at 350 legmenn ansatt i heltidsarbeide er beskjeftiget med å rette innkomne svar, sende nye brev, besvare spørsmål og ordne kontakter mellom indere og katolske prester over hele landet. Videre har Kirkens menn begynt et virkelig studium av den gamle indiske sang og musikk, i Benares arbeider et helt kapucinerkloster med å lære katolikker om disse ting for langsomt å prøve å innarbeide dem i Kirkens tradisjon. I Bombay har en prest med stort hell viet seg arbeidet med de indiske religiøse danser, ved presteseminarene drives omfattende undervisning om hinduismen, man søker på mange, mange fronter å skape en gunstig atmosfære for en samtale. Overalt innprenter man de kristne at hinduismen ikke er en hedensk, men en før-kristen religion.

A. R.

KVINNENS STILLING

AV DOMINIKANERPATER ALBERT RAULIN

Det lar seg vanskelig gjøre å skrive om kvinnens stilling i den katolske kirke uten først å kaste et blikk på den egenartede måte som kirken i løpet av sin lange historie har flettet seg inn i det menneskelige samfunn på. Kirken er selv et samfunn: den har sine ledere, sine organer, sin administrasjon, sin lovbok. Og som samfunn fremmer den et religiøst liv som ser ut over verdens grenser. Det kirken ønsker å fremme kan sammenfattes i tre klassiske ord: tro, håp og kjærlighet blant menneskene. Og i sin liturgi definerer den selv det rike den tjener som «et sannhetens og livets rike, et hellighetens og nådens rike, et rettferdighetens, kjærlighetens og fredens rike». Men kirken, selv om den ikke er av denne verden, er i høy grad i denne verden. Og den er på ingen måte fremmed for menneskenes samfunn på jorden. Transcendent — grenseoverskridende — i sitt utspring og sin målsetning, er den ikke desto mindre sterkt engasjert i menneskenes hverdag. Dens budskap er evig, men har stadig appell til konkrete mennesker i høyst konkrete situasjoner. Fordi sivilisasjonene forgår og forsvinner, kunne kirken bli fristet til å tape interesse for dem. Men det er det motsatte som skjer: kirken er i stadig samtale med sin tid, dog uten å la seg binde av den, for dens skjebne kan ikke knyttes til dennesidige kulturformer. Kirken har levet sitt liv under de forskjelligste politiske regimer og de mest ulike sosiale forhold. Den har hver gang båret preg av det, dens ansikt er blitt merket av de skiftende omgivelser. Men den har aldri mistet sin identitet, nettopp fordi dens mål egentlig ikke hører denne verden til.

Når man derfor spør om kvinnens stilling i den katolske kirke, må man presisere hva man ønsker å vite. Til enhver tid gjenspeiler faktisk kvinnens stilling i kirken hennes sosiale stilling i samfunnet ellers: kristne idealer og samfunnsidealene smelter alltid sammen til en enhet. Et kristent menneske er ikke et *splittet* menneske, selv om det lever i en reell spenning mellom det jordiske og det himmelske. Men under alle disse forandringer som inntreffer i takt med sivilisasjonens gang, finner vi allikevel en kjerne av religiøse sannheter som er typiske for det katolske menneskes syn på sitt menneskeverd, og det sier seg selv at denne kjerne stadig sender stråler gjennom de sosiale strukturer og besjeler dem innenfra.

Vi må altså regne med en del grunnleggende sannheter om kvinnen som Guds skapning, sannheter som har vært, er og kommer til å forbli bestemmende for kvinnens situasjon i det katolske kirkesamfunn. Men vi må også regne med store utviklingsmuligheter i samsvar med det som de profane samfunn selv modnes til.

Religiøst sett er det grunnleggende prinsipp dette, at ethvert menneske, mann eller kvinne, har den samme verdi overfor Gud. Selv Paulus som, sosialt sett, har velkjente forbehold med hensyn til kvinnens likestilling, slår fast at det i Kristus ikke spør om jøde eller greker, trelle eller fri, mann eller kvinne: «Alle er dere ett i Kristus», sier han (Gal. 3, 28): og i et brev (1. Korinterbrevet) hvor han bestreber seg på å begrunne den skikk at kvinnenes hode bør være tildekket under gudstjenesten, slutter han sitt resonnement med følgende passus: «I Herren er det

slik at hverken er kvinnen noe uten mannen eller mannen noe uten kvinnen, for kvinnen ble tatt av mannen, så blir til gjengjeld mannen født av kvinnen; og alt dette er av Gud».

Den katolske kirke er helt konsekvent med hensyn til denne fundamentale likestilling. Betrakter man, som rimelig er, helligheten som det katolske menneskeideal, er det innlysende at kirken aldri har gjort noen forskjell mellom menn og kvinner. Allerede fra den første tid av har begge kjønn tatt del i denne heltemodige kappestrid som den gang ofte er blitt kronet med martyrdøden. Det har kirken aldri glemt. Og det er ikke tvil om at den organiske plass som den katolske dogmatikk tilskriver Jesu mor i frelsesverket er bestemmende for en gjennomført likestilling mellom mannlige og kvinnelige skapninger overfor Skaperen.

Til gjengjeld er det ingen vanskelig oppgave å oppspore den innflytelse som det profane samfunn til enhver tid har utøvet på kvinnens stilling i kristenheten, enten den nå er av katolsk eller protestantisk merke. Og det bør ikke forundre noen. Man behøver ikke å være marxist for å regne med at økonomiske faktorer spiller en vesentlig rolle i den konkrete utforming av et bestemt samfunn

KIRKEN

på et bestemt tidspunkt. Den katolske kirke har i århundrenes løp gjennomlevet ikke så få samfunnsformer, selv om man begrenser seg til den vestlige verden og ser bort fra dens ekspansjon på misjonsmarken: oldtiden, de germanske innvandrings tid, feudalismen, bysamfunnene i senmiddelalderen, renessansen, den industrielle revolusjon, for bare å sette noen merkepeleer. Også kvinnens stilling har mer forandret seg fra epoke til epoke. Og kirken har aldri hatt noe patent på å løse de konkrete samfunnsproblemer som strukturendringer stadig påtvinger menneskene. Om hun var katolsk eller ikke, så var for eksempel kvinnen i middelalderen et barn av sin tid: ofte og på mange områder meget friere enn sin søster fra bursoasiet i det nittende århundre, fri i hvert fall på en annen måte, og da ikke bare på grunn av kirken, men også på grunn av tidens sosiale forhold.

Skal vi så dra den slutning at kirken ikke har hatt noen innflytelse på den sosiale utvikling der hvor kristendommen åndelig sett gjorde seg gjeldende, i noen tilfelle som temmelig enerådende? På ingen måte. Det er for eksempel ikke tvil om at de kvinnelige helgener og den ærbødighet de var gjenstand for, den stilling som en del kvinner har i evangeliet ved siden av Kristus og først og fremst Maria hans mor, har gjort meget for å gi kristne mennesker en respekt for kvinnen som i hvert fall ikke hadde antatt denne form om disse faktorer ikke hadde spilt inn. Og på et spesielt punkt har den katolske kristendom uten tvil spilt en avgjørende rolle, nemlig i oppvurderingen av den ugifte kvinne, hennes verd og hennes muligheter, uavhengig av mannen. Det skjedde i lyset av den opprinnelige kristne tanke at noen, enten de er menn eller kvinner, er kalt til å gi avkall på ekteskapet for helt å vie seg til Gud. Det førte selvsagt til at klosterlivet ble sterkt fremhevet — det har nemlig aldri vært den ugifte stand som sådan som er blitt skattet, men den gudviede stand — men man vennet seg ikke desto mindre til å regne med at en ugift kvinne hadde en stor oppgave i samfunnet, forskjellig fra husmorens men ikke mindre verdifulle.

Selve ekteskapet forble for det meste av den patriarkalske type som også var fremherskende i samfunnet for øvrig. Men kristendommen forkynte i hvert fall ektefellenes likhet overfor den guddommelige lov om gjensidig troskap og gjensidige forpliktelser.

KVINNENS STILLING IDAG

På denne kulturhistoriske bakgrunn kan vi forsøke å karakterisere kvinnens stilling i den katolske kirke idag.

Regner man med de tre grupper mennesker som kirken består av, nemlig geistlige, klosterfolk og legfolk, kan man formulere situasjonen slik: Den *geistlige* stand er lukket for kvinner, tallmessig og innflytelsesmessig spiller de derimot en vesentlig rolle innenfor *klosterlivet*, og som *legfolk* får de gradvis del i legmannens langsomt økende innflytelse innenfor katolisismen.

Først noen ord om geistligheten. Problemet om kvinnelige prester har ikke, i hvert fall foreløpig, fått noen aktualitet i den katolske kirke. Kirkeretten presiserer at de to grunnleggende betingelser for å bli viet til den geistlige stand er at en er mann og døpt. Om problemet skulle bli tatt opp, kan man

regne med at den katolske kirke vil legge den aller største vekt på sin totusenårige tradisjon og at den aldri vil ta noe skritt som for andre kirkesamfunn, for eksempel det gresk-ortodokse (som hevder samme prinsipp og tradisjon), ville gjøre den økumeniske tilnærming vanskeligere. Sett fra alteret og rummet deromkring, virker derfor den katolske kirke unektelig i høy grad som et «mannssamfunn».

Selv de mest reformvennlige teologer i den katolske kirke mener at man har mange andre og mer presserende muligheter og ønskemål for å gi kvinnen den plass som tilkommer henne, enn å åpne adgang for henne til det sakramentale prestedømme. Det har aldri manglet rike muligheter for en kvinne i den katolske kirke, enten hun nå er ordenssøster eller lever «i verden».

De kvinnelige klostresamfunn er et kjent og populært innslag i den katolske kristenhet. Hva de har utrettet og fremdeles utretter grenser til det utrolige. Kollektivt har de stadig øvet en stor innflytelse på kirkens arbeid. For tiden gjennomgår de overalt en dyptpløyende foryngelse og «åjourføring» som kvinnens utdannelsesmuligheter og voksende selvbevissthet i vår tid har gjort både uunnngåelig og ønskelig. Selv i et så tradisjonsbundet miljø som et kloster kan vi vente oppsiktsvekkende forandringer i den tid som kommer. Klosterinstitusjonens gamle tre har alltid vist en forbausende evne til å skyte nye og livskraftige skudd. Kvinnene vil sikkert ikke ødsle bort de muligheter som klosterlivet alltid har gitt dem innenfor det katolske samfunn.

KVINNEN «I VERDEN»

Hva så med den kvinne som lever «i verden»? Flertallet finner selvfølgelig sitt kall og sin menneskelige utfoldelse i ekteskapet og foreldreansvaret, som i enhver tidsalder. Men det kan være verdt å nevne at de *ugifte* ikke er blitt mindre verdifulle for det katolske samfunn idag enn i tidligere tider. Det åpner seg tvertimot for dem stadig nye muligheter for innsats av mangfoldig art, ut fra den enkeltes kvalifikasjoner. Det er mindre enn noensinne nødvendig å tilhøre et kloster for en kvinne som ønsker å finne seg en oppgave i den ugifte stand.

I den oppbruddstid som vi opplever idag er det snarere de *gifte* kvinner som søker nye veier. Tradisjonelt var deres plass, deres oppgave, deres verdighet og betydning anerkjent og tilsynelatende fiksert en gang for alle. Den industrielle revolusjon har imidlertid her som på så mange andre felter satt en kraftig utvikling i gang. I den situasjon som derved er oppstått fant den katolske kirke sin første og mest nærliggende oppgave i å ta *familien* og dens enhet i forsvar.

Kristendommen har her ikke bare en tradisjon å ta vare på, men også klare ord fra evangeliet å rette seg etter. Problemet er å være tro mot Guds vilje, uten å være blind for at familien til en viss grad kan skifte karakter på grunn av sosiale og samfunnsmessige forandringer.

For den katolske kirke er ekteskapet av sakramental karakter, det vil si at det støtter seg til en guddommelig institusjon og er ment å fremme ektefellenes kristne liv. Det kristne ekteskap, som gjenspeiler Guds kjærlighet til menneskene, er uoppløselig. Den katolske kirke godkjenner ikke skilsmissem, og her står selvsagt mannen og kvinnen likt. Som ektefeller har mannen og kvinnen etter katolsk lære alltid like rettigheter.

(Forts. side 370)

AVSKJED MED BISKOP MANGERS

Menighetene i Oslo-området arrangerer avskjedsfest for biskop Mangers søndag 13. desember kl. 13.30 i N. Vollgt. 19. Nærmere bekjentgjørelse i kirkene søndag.

FRA OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Med hensyn til gjennomføringen av liturgikonstitusjonen og tilsvarende instruks av 26. september 1964 har Norges katolske biskoper

Jacob Mangers — Oslo
Johannes Ruth — Trondheim
Johannes Wember — Tromsø
John W. Gran — Oslo

i møtet av 26. oktober 1964 i Roma enstemmig bestemt følgende:

1. I alle messer der menighet er tilstede leses Epistel og Evangelium på morsmålet.
2. a) Epistelen innledes med ordene:
«LESNINGEN ER HENTET FRA (f. eks. PAULI BREV TIL ROMERNE).
Menigheten svarer til slutt:
GUD VÆRE LOVET.
- b) Evangeliet innledes med ordene:
HERREN VÆRE MED DERE.
Svar: OG MED DIN AND.
Presten: DETTE HELLIGE EVANGELIUM STÅR SKREVET HOS EVANGELISTEN.
Svar: ÆRE VÆRE DEG, HERRE.
Menigheten svarer til slutt:
LOVET VÆRE DU, KRISTUS.
- c) I alle messer uten sang der menighet er til stede kan man bruke morsmålet også til Graduale, Alleluiaverset, Tractus og Sekvensen.
3. I alle messer der menighet er til stede bes Pater Noster på morsmålet sammen med presten. Innledes av presten med ordene:
LA OSS NU PÅ HERRENS OPPFORDRING BE SLIK SOM HAN SELV HAR LÆRT OSS.
Alle: FADER VÅR . . .
4. Ved menighetens kommunion sier presten:
SE GUDS LAM, SE HAM SOM TAR BORT VERDENS SYNDER.
Alle: HERRE, JEG ER IKKE VERDIG AT DU GÅR INN UNDER MITT TAK, MEN SI BARE ET ORD, SÅ BLIR MIN SJEL HELBREDET.
Presten: KRISTI LEGEME.
Svar: AMEN.

*

Disse bestemmelser trer i kraft i Oslo katolske bispedømme fra og med 3. søndag i advent.

DEN EUKARISTISKE FASTE

Bispedømmets kurie meddeler at den eukaristiske faste ifølge pavelig bestemmelse i fremtiden bare skal gjelde en time før kommunionen. Bestemmelsen trer i kraft med en gang.

BISKOPENE

Kjære brødre og søstre i Herren!

Fra Roma, Den evige stad, og under arbeidet på det annet Vatikankonsil, sender vi biskoper for de nordlige bispedømmer i Europa dere denne felles hilsen.

Vi skriver fra det samme Roma hvorfra den hellige Ansgar for mere enn ett tusen år siden ble sendt ut med det oppdrag å forkynne det glade budskap i de vidstrakte områder som i dag er betrodd vår hyrdeomsorg.

Den hellige Ansgar begynte sitt misjonsverk ikke langt fra våre dagers Slesvig. Både i Danmark og Sverige har han som den første misjonær sådd ut Evangeliets sæd. Han virket som biskop i Hamburg og Bremen. Da disse to bispedømmer ble forenet til et stort erkebispedømme, ble St. Ansgar dets første erkebiskop. Hans erkebispedømme skulle være både ryggraden og fundamentet for misjonsarbeidet i de nordiske land.

Den 3. februar 1965 er det gått 1100 år siden den hellige Ansgars død. Katolikkene i de nordiske bispedømmer vil sikkert i sine menigheter med stor takknemlighet feire dette jubileum for sin første apostel og misjonær.

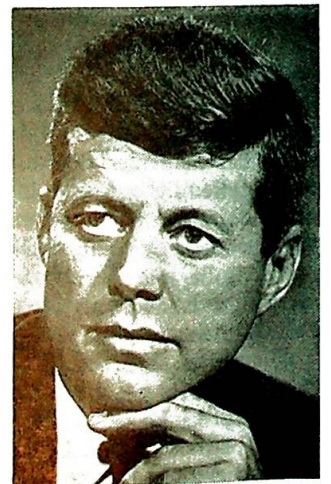
Skjønt feiringen i de enkelte bispedømmer og menigheter vil få sitt eget preg, føler vi overhyrder som i dag verner om St. Ansgars arv, trang til å feire dette jubileum også i fellesskap. Som en stor familie, forenet i den felles tro, vil vi i dagene 18.—20. juni 1965 komme sammen i Hamburg, som var den hellige Ansgars bispeby, for å holde et *nordisk katolsk stevne*. Etter Herrens ord: «Hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem», skal dette møte stå under mottoet: «Midt iblant oss» (Mt. 18, 20).

Hamburgs katolikker forbereder seg alt nå på å gjøre deltagelsen mulig for de brødre og søstre fra de enda mer vanskelig stillede områder i Danmark, Sverige, Norge, Finn-

„Håpets mur“

John F. Kennedy: *Fribet og fred*.
Ansgar Forlag. Oslo 1964.

Avdøde president John F. Kennedy's beste taler fra hans to siste år som president er samlet i denne boken, og det som straks slår en leser er bokens rykende aktualitet høsten 1964. Ikke bare fordi vi har hatt amerikansk valgkamp denne høst, men fordi emne etter emne i boken handler om uløste, farlige problemer hvor det kreves alle den unge president Kennedys beste egenskaper hvis det skal gå bra. I forordet sier hans efterfølger, Lyndon B. Johnson bl. a. disse ord om Kennedy: «I vår tids kompliserte politikk, kom han med nye synspunkter og et skarpt blikk for realiteter. Han møtte de eksplosive spørsmål om krig eller fred med uforlignelig mot og endeløs tålmodighet. I sitt folks moralske og konstitusjonelle krise om menneskerettsspørsmål viste han seg å ha et kjølig intellekt — men et varmt hjerte. Fremfor alt var han en som kunne bygge en håpets mur om engstelige sinn». Jo, dette er virkelig en bok som det er verd å lese. Og lese om igjen.

HYRDEBREV

land og Island som ønsker å komme til denne katolske familiefest. Noen tyske menigheter har allerede etablert vennskapsforbindelser med menigheter i nordiske land for å gi dem sin hjelp. I de kommende måneder vil det sikkert bli flere av disse forbindelser. Den broderlige kjærlighet og hjelp som her skal virkeliggjøres, vil også skape kontakter som vil vare ved utover det Ansgarsjubileum som nå skal feires.

Det nordiske katolske stevne skal ikke bare være en manifestasjon utadtil, men er tenkt som et enkelt vidnesbyrd om troen som skal gi oss alle ny kraft. I våre vidstrakte områder hvor vi er i mindretall, vil vi særlig understreke det som forener alle kristne i våre land. På denne måten vil vårt stevne få et sterkt økumenisk preg. Stevnet skal føre oss videre i vårt oppriktige strev etter broderskap og bedre gjensidig forståelse med alle som sammen med oss bærer Kristi navn.

Kjære brødre og søstre i Herren!

Det gjelder nå å forberede oss med omhu til Ansgarsjubileet. La oss ta den hellige Ansgar til forbilde under denne vår innsats. I hans liv legger vi frem for alt merke til følgende: Han forble tro mot den oppgave som var blitt betrodd ham og som han derfor ville gå inn for, selv om han hadde en hel verden imot seg. Mere enn én gang så det ut som om alt hadde sammensverget seg mot ham og hans verk; hans første misjonsforsøk i Danmark slo helt feil; han ble jaget ut av landet. Han dro til Sverige, men hans skip og alt han eide, ble bytte for sjørøvere. Suksessen for hans overmåte store offer og kjempemessige anstrengelser var så liten at motet kunne ha forlatt ham. Hans bispesete Hamburg, støttepunktet for hele misjonsverket i Norden, ble lagt i aske av vikingene. Aldri oppnådde han den glede at en konge eller en høvding omvendte seg til den sanne Gud; aldri sto han overfor en stor folkemengde som var blitt vunnet for Kristus og var rede til å la seg døpe. Aldri ble det ham forundt å grunnlegge en større menighet eller å vigsle et vakkert gudshus.

St. Ansgar fikk oppleve hele tyngden og bitterheten i det Herrens ord: «I verden har dere trengsel» (Joh. 16, 33). Men han har også med hele sin indre overbevisning levet etter Pauli ord: «For likesom Kristi lidelser kommer rikelig over oss, så er også vår trøst rikelig ved Kristus. Men lider vi trengsel, så er det dere til trøst og frelse» (2. Kor. 1, 5—6). St. Ansgar har ved sitt eksempel vist oss: Alltid å begynne på nytt — skride frem på veien, uforstyrret og uten å miste motet, på

Dette tegne er valgt som et samlingsmerke for det nordiske katolske stevnet i Hamburg i 1965.

tross av motgang og feilslag. Det er sann kristen holdning! Hvor ofte har vi ikke bruk for den nettopp under våre forhold!

Kjære brødre og søstre i Herren!

Den hellige Ansgar kom til de nordiske land, som en enkel misjonær. Han søkte ikke hjelp hos verdslige makthavere; han satte seg imot omvendelse ved vold. *Hans personlige liv skulle vidne om sannheten i hans budskap.* Streng var han mot seg selv og god mot andre. Sterk sto han i egne lidelser, med faderlig godhet bøyde han seg ned til de lidende han møtte. Vi leser om hans ydmykhet, som han prøvde å skjule sine botsøvelser og sine særlige nådegaver for menneskene med. De usedvanlige gaver Gud skjenket sitt sendebud og de helbredelser av syke han virket, kunne ikke skjules. Men da en av hans venner gjorde ham oppmerksom på at man kjente til hans gave til å virke under, sa han: «Hvis jeg fortjente det, ville jeg be Gud om ett under: At Han ved sin nåde måtte gjøre meg til et godt menneske».

Kilden til all styrke hos St. Ansgar var at han *helt inderlig var knyttet til Gud.* For ham, benediktinermunken, var gudstjeneste og bønn midtpunktet som formet hans liv. Han visste at han stadig var ledsaget av Herren, Han som også i dag fremdeles er «Midt iblant oss», slik som vårt katolske stevnes motto så oppmuntrende forkynner oss.

Når vi feirer St. Ansgarsjubileet, ville vi ønske at han i dag nåtter engang vandret gjennom våre nordiske land med det samme budskap om Gud som elsker oss, om Kristus som frelser oss og om den hellige Kirke som er alle troendes mor.

Kjære brødre og søstre i Herren!

Å bringe dette budskap er i dag vår oppgave. På vårt nordiske katolske stevne vil vi med fornyet styrke forkynne det for de land som ærer St. Ansgar som sin felles vernehelgen.

Måtte feiringen av St. Ansgarsjubileet bringe rikelig frukt! Om dette vil vi be i fellesskap.

Hilsen og velsignelse fra Den evige stad,
Deres biskoper.

Roma, den 22. november 1964.

Ruth Erlandsen:

*«Det hender i Hong Kong»
Lutherstiftelsen 1964.*

Journalist *Ruth Erlandsen* har skrevet en våken liten bok om norsk hjelpearbeid i Hong Kong. Vi har jo tidligere møtt noen av problemene gjennom Erik Byes programmer i fjernsynet, gjennom Agnar Espegrens besøk her hjemme og på annen måte. Men ingen har vondt av igjen å bli minnet om betydningen og verdien av den kristne innsatsen i storbyens nød, det er en innsats det står respekt av. Og på de siste sider av boken, aner vi også mulighetene for felleskristen forståelse og samarbeid om disse problemene. Det er oppgaver som samler «alle av god vilje».

AR.

SCT. ANNÆ REJSER 1965

PALÆSTINA:

Påskan — 5.—20. april — 16 dages flyvereise til Israel (Tiberias) — Jordan (Jerusalem). — Hele den stille uge tilbringes i Jerusalem. — Damaskus — Baalbeck — Beirut.
Rejseledere: Pater Tage Langsted og Annie Rastrup.
Pris: Danske kr. 2 565.—. Incl. udflygter.

ITALIEN:

23. juni—10. juli — 18 dages togreise til Rom — Sorrento — (besøg å Monte Cassino, Capri, Amalfi) — Firenze.
Rejseledere: Pater Leo Drzal og Annie Rastrup.
Pris: Danske kr. 1 135.— incl. sovevogn og udflygter.

LOURDES:

3.—10. august — 8 dages flyvereise til Lourdes. Rejsen er beregnet for raske.
Rejseledere: Pater Jacob Adams og Annie Rastrup.
Pris: Danske kr. 850.—.

Program og alle oplysninger fås hos Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, København S. Telefon Sundby 86.

BLIKK på TIDEN

LOKE OG TOR IGJEN

■ Bergensavisen «Dagen» er den konsekvente og ortodokse Vestlands-pietismens organ. Den redigeres, med tenner, klør og profil, av teologen Arthur Berg, som ikke går av veien for å gi upopulære standpunkter og meninger polemisk sikte og skarpt tilskåret form. Bladet har forlenget sett seg sint og lei på, at i enkelte kretser vet den høyre hånd så avgjort ikke hva den venstre gjør.

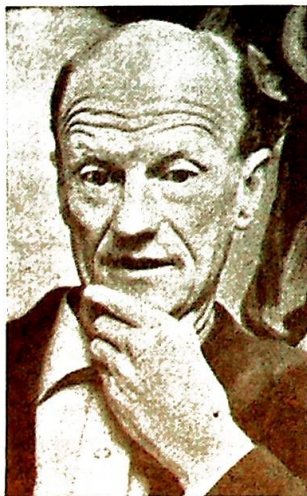
«St. Olav»s lesere kan vanskelig være i tvil om vår skepsis når det gjelder rop på sensur og direktiver fra kristelig hold, på hele kulturlivets vegne. Ganske særlig tror vi det kan bli skjebnesvangert, dersom der overalt skal gjøres *kristelig* sak ut av adskillig spissborgerlig vantrivsel ved radikal og eksperimenterende kunst, også når den ikke har et destruktivt sikte.

Men det er jo ikke alltid den krystallklare tanke som behersker kulturradikalerne heller — affektbetonte tabu-forestillinger kan også føre dem ut i uføret. Logisk sett scorer vel «Dagen» nemlig et poeng, når det med et sideblikk til kravene om en inngripen mot den religiøse kvakksalveren Aage Samuelsen, skriver:

«Det vi må gjøre er å avreagere alle de urskogsinstinkter som pleier å tre i funksjon når ordet «sensur» blir nevnt. «Sensur» er under visse omstendigheter på sin plass. Vi må bare finne ut *når* det er på sin plass, og når det ikke er. Problemene må tenkes igjennom. Kultureliten må også innse dette. Ellers risikerer den å havne i en oppfatning som legaliserer sensur i «den ene enden» av kulturspektret, men bannlyser den i «den motsatte enden». Man tror man er vel faren så lenge man ikke faller i den høyre grøften, men gir en god dag i at man ligger i grøften på den venstre siden.»

Det skal så menn godt gjøres å være uenig med «Dagen» i at «problemene må tenkes igjennom» — på nytt, og på begge sider av meningsskillet. En ganske skarp kanonade mellom forfatteren Johan Borgen («Vi anklager» — «Dagbladet» 17. november) og teologi-professoren Johan B. Hygen («Vi ønsker» — sammesteds 19. november) tyder også på det. Borgens irritasjon over at kristenfolket gang på gang kan reises til en temmelig kompakt mur av protester og sensurkrav, hver gang en bok, en film, et teaterstykke eller et kringkastingsprogram utfordrer dets moralske anstendighetsfølelse, mens det selv samme kristenfolk jevnt over synes salig ubesværet av forberedelsene til en total atomkrig, bør vi i høy grad ta til oss på kristenthold, som den faktiske utfordring den er. Det er *ikke* å blande seg inn i «uvedkommende ting» — det har nemlig noe med verdienes rangordning i den kristne moral å gjøre.

Det fastslår da også professor Hygen (rent bortsett fra at han for sin rent personlige del er en nokså sakesløst overfalt

Åpningstider før jul:

Fra o.m. mandag 15. des. t.o.m. onsdag 23. des. åpent til kl. 18. (Julaften til kl. 14.)

Julekrybber - grammofonplater - bøker - lys - kunstgjenstander.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersvn. 5, Oslo
Tlf. 42 31 70

person, hva dette angår). Men ellers både feil- og undevurderer vel den urbant intellektuelle Oslo-forfatteren Borgen ettertrykkelig verdimønsteret hos den meget omfangsrige masse mennesker (atskillig større enn «kristenfolket») som hverken ønsker vulgærateisme, seksualpedagogiske uartigheter av høyst tvilsom vitenskapelig gehalt og modenhet, eller ensidig destruktive kulturprodukter akkurat gjennom «familie-mediene» radio og fjernsyn. Det er meget livsfjernt, og et farlig opplegg nettopp til beklagelige sensuriltak, dersom man på kulturradikalt hold feil-

tolker den sterke og brede reaksjonen i folket her. På visse, gitte premisser vil den kunne sette makt og direktiv bak sine ner eller mindre artikulerte krav, og hverken den hjemlige eller den internasjonale erfaring oppmuntrer oss til å se på en slik utvikling som et fremskritt i menneskelig modning og kultur.

Man får tøye forståelsen fra begge sider. Der finnes jo kristne, også i Norge, som ikke bare ser Sodoma og Gomorra i den moderne, eksperimenterende kunst (vi minnes forfatteren Alfred Hauges og pastor Ole Sæveruds kloke og kompetente reaksjon på Ingemar Bergmanns senere filmer). Og der finnes vel radikaler — mon ikke Johan Borgen nettopp er en av dem? — som godt vil kunne se det legitime i å hevde et slikt syn på kunstens oppgave som det professor Hygen her skisserer:

«At kunstens oppgave ikke er å gi trøst og beroligelse, er ingen overraskende nyhet, enda f. eks. musikken kan ha denne funksjon blant andre. Men et synspunkt som det skulle være mulig å vinne noe større forståelse for, er at kunst er kamp. Den er kamp mot det formløse og kaotiske, det meningsløse, det i meget omfattende betydning onde. Der for er det i selve kunstens vesen og idé en anti-nihilistisk tendens.

Fordi jeg oppfatter kunsten slik, ser jeg ikke noe kunstfiendtlig i de ønsker Fjernsynsteatrets kritikere er framkommet med. Vi ønsker ganske enkelt at minst mulig av tidens nihilistiske tendenser skal aktiviseres gjennom radio og fjernsyn, og vi ønsker et fjernsynsteater som flest mulig seere kan oppleve som kunstnerisk og menneskelig berikende.»

Dette er et utgangspunkt. Norsk åndsliv har allerede meget lenge trent sårt til en virkelig *verdi-samtale* mellom «ytterfløyene». Den bør ikke, som så ofte før, degenerere til et irritert og ufruktbart munnhuggeri.

«TARVELIG»?

■ De kristelige forlagene i Norge var lenge i nokså fortjent vanry, hva nivå og kvalitet angikk. Man lager ikke god kunst og litteratur bare med gode følelser.

Gledelig nok er der en høyst merkbar utvikling til det bedre. Ett eksempel er NOMI — Norsk Misjonsselskaps forlag — som i år har fremlagt utmerkede titler vi senere kommer tilbake til i vår litteraturspalte. En strek av den gamle Adam må det visst derfor være når en oversettelsesroman, Christmas C. Kaulman's «Under regnbuen», åpenbart er lagt opp etter et

PASTOR D'AUCHAMPS REJSER 1965

- 30 gruppe. Rom—Assisi 19/5—5/6, 18 dage d.kr. 1000.
31 » Ravenna—Rom—Assisi 28/6—19/7, d.kr. 1250.
32 » Rom—Assisi 5/9—22/9, 18 dage, d.kr. 1000.

Program E. Schwartz, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø.

Officiel dansk deltagelse i festlighederne i Hamburg 16/6—20/6 i anledning av 1100-året for St. Ansgars død. Program: C. Tradsborg, Hostrup Have 46, Kbh. V.

mønster vi trodde kristelige forlag i Norge nå omsider hadde lagt bak seg. Vi har kikket på produktet, og finner at «Aftenposten»s sindige anmelder Iver Tore Svenning (16. november, morgen), får uttrykt temmelig nøyaktig hva vi hadde på hjertet:

«Boken oser av en naiv protestantisme som delvis er oss lite velbehagelig. Til tider kan den, som i den tendensiøse karakterisering av to katolske prester (i boken spiller de nærmest djevelens og heksedoktorens roller), være direkte tarvelig. Den katolske kirke og den katolske lære får stå for sitt, som vår egen kirke står på sitt, men brytningene mellom trossamfunnene bør skje med blanke åndelige våben, og på et nivå som vi ikke behøver å skamme oss over.

Forlaget kan opplyse at «Under Regnbuen» er en historie om virkelige mennesker. Dette da, formodentlig, til forskjell fra dikternes vanlige romaner, som altså handler om ikke virkelige mennesker. Dessverre er denne henvisning til virkeligheten ikke nok til å redde boken. Det er sjelden det rasler så hyggelig papir som når Christmas C. Kaufman forsøker å blåse liv inn i sine «virkelige» mennesker. De har alle — altså bortsett fra de djevlelige katolske patere — et sjeleliv som passende kunne utformes i traktater, men de er altså isteden vandret inn i bokformen — og det burde de ikke ha gjort. De er så rent for gode for denne verden, disse menneskene fra Jugoslavia som først rives ut av djevelens klo (den katolske kirke) for senere å finne et fristed og rikelig med mat i den nye verden.»

Men som sagt: Forlaget har også en blomst eller to i vente.

LITTERATUR OG ANSTENDIGHET

■ Vest-tyske forfattere av en viss type synes å ha oppfunnet en ny litteratur-genre som visst bare en utvidet lovgivning kan beskytte ofrene imot. Oppskrift: Man tager en navngitt, kjent, samtidig person — død eller levende. Hertil settes et oppkok av faktiske historiske opplysninger, godt tilklippet, og om nødvendig farvet, efter behovet. Det hele bestrøs rikelig med fri fantasi og omdiktning, kokes over sensasjonens ild, og heldes — ennå skoldhett — ned i formen «anklagedrama». Publikums appetitt kan påregnes — fordøyelsesbesvær hos mer delikate naturer likeledes.

Eksempel? Vel — ikke bare Pius XII, hos Rolf Huchhuth. Men nå også den amerikanske kjernefysikeren Robert Oppenheimer, i et drama av en viss Heinar Kipphardt. Hva Oppenheimer, som blant annet måtte gjennomgå en ydmykende og mistenkeliggjørende prosess for «uamerikansk virksomhet», faktisk hadde for meninger og adferd, og hva han i dette drama blir tillagt av meninger og adferd, kan være det samme. Poenget er dette: Det stemmer så avgjort ikke overens.

Dramaet spilles for tiden i Berlin og München. Som «Stedfortrederen» taler det om ansvar for millioners liv og død — det vil si til meget sterke og dype følelser. Men i motsetning til Pius XII, lever professor Oppenheimer. Og forklarlig nok har han protestert mot denne vilkårlige bruk av hans person og hans skjebne, og truet med saksanlegg.

Tilhører et samtidig menneskes skjebne — muligens tragiske skjebne — den litterære fantasi? Kan noen ta vårt liv, dikte det fritt om, under bibeholdelsen av vårt navn og enkelte historisk riktige data, og presentere det på verdens scener som skildringen av en helt eller en stymper? Svaret på et slikt spørsmål burde jo være selvklart, ut fra noen enkle og grunnleggende regler for samkvem og ansvar. Men kanskje blir det for enkelte enda klarere når offeret ikke akkurat er en pave?

SKOLEANDAKT

■ Ved enkelte Oslo-skoler er det regelmessig eller leilighetsvis andakt ved skoletidens begynnelse. Ordningen har — selvfølgelig — vært en torn i øyet på enkelte, som ofte etter svenske pedagogiske mønstre pleier den virkelighetsfjerne oppfatning at der eksisterer «nøytral» barneoppdragelse.

I «Osloskolen» (november) finner vi et interessant referat av debatten i Oslo skolestyre den 21. oktober i år, omkring denne merkverdige anstøtssten — merkverdig fordi skolens formålsparagraf, så lenge den blir stående, da vitterlig klart definerer den kristne oppdragelse (ikke bare kunnskapsmeddelelse) som en av den norske skolens vesentlige oppgaver. Debattreferatet er ikke desto mindre en merkelig studie i skolepolitikken som «det muligens kunst». Nødvendigheten av at noe slikt som en andakt, fra kristent holdt, blir fremhevet som «disiplinskapende» unnslipper oss. Ellers opererer vel pastor Hans Høivik med farlig tåkete og udefinerte begreper når han sier:

«Det er blitt innvendt mot denne andakten at den er forkynnelse. Men enhver form for andakt er jo forkynnelse! Det ligger jo i sakens natur. Men hvis man med forkynnelse mener propaganda, da forstår jeg innvendingen. At det imidlertid skulle finne propaganda sted ved disse fellesandaktene, er meg fullstendig ukjent.»

Vi tror ikke andaktens motstandere jevnt over oppfatter pastorens vel hårfine distinksjon mellom «forkynnelse» og «propaganda» — det sistnevnte er vel i all enkelhet som regel motpartens ord for det førstnevnte: Intet mer og intet mindre.

Selvfølgelig er en kristen skole «forkynnende», for så vidt som den meddeler som absolutt definitivt et bestemt verdisystem. Den er det, den skal og må være det. Og vi synes ikke kristne skolepolitikere vinner noe som helst, hverken på å kamuflere det eller på å unnskyld det. Så meget mer, som de godt vet i sine hjerter, at den forkynner ikke for mye. Den forkynner oftest for lite til, som planen uttrykker det, å «føre elevene inn i kristendommen og derunder inderliggjøre og styrke deres religiøse og sedelige liv».

Det er den skolen kristne foreldre i Norge ønsker. Og vil ikke Stat og myndigheter i Norge lenger gi dem den, så får de under erklæringen om menneskerettighetene, som vårt land har undertegnet, kreve rett og muligheter til selv å skape den. Fast og uten unnskyldninger.

Frater Candidus.

PATER VAN BECKHOVEN 60 ÅR

Pater Gerhard van Beckhoven, S.M. fyller den 8. desember 60 år. Han er en klok og god prest som kanskje særlig er kjent som de sykes venn og for sin innsats for søstrene. Han har vært utrettelig i sine besøk på våre sykehus, og han huskes og savnes av mange tidligere pasienter og venner, for eksempel på Vor Frue. Pater van Beckhoven er nå i Fredrikstad som prest ved hospitalet der. «St. Olav» sender ham sine beste hilsener til dagen.

Maria Immaculata

«Han har gjort store ting mot meg, Han den mektige», jublet Maria den dag hun gikk og besøkte Elisabeth. Og med glede vil vi også tre inn i dette slektenes kor som uopphørlig priser henne salig og gir Gud ære for de store ting Han gjorde mot henne. Dette er vår tanke idet vi feirer Marias uplettede unnfangelse. Vi gjør det midt i adventstiden, ingen tid kunne passe bedre.

Advent er for oss den tid da vi forbereder oss på å minnes Guds Søns første komme til jorden. Den tid da vi også forbereder oss på å ta imot Kristus i hans hemmelighetsfulle tilbakekomst ved julefeiringen.

For å forberede oss til denne nådefulle tilbakekomst, gjenopplever Kirken i bønn og betraktning menneskehetens lengsel — den gjør seg til ett med den gamle Pakts folk og roper ut sammen med profetene vår nød og lengsel etter Frelseren.

La oss meditere dette Marias mysterium i lyset av adventstiden, i perspektivet av en menneskehet som venter og kaller på sin Messias.

Maria Immaculata er ingen meteor, falt ned fra himmelen iblant oss, uten noen som helst forbindelse med vår jordiske historie. Vi forestiller oss henne kanskje for

lett som resultat av et plutselig og sublimt innfall av Guds fantasi. Hvordan dette mysterium henger sammen med det følgende i frelseshistorien, det forstår vi forholdsvis lett: Vi aner jo at den nådefulle, den absolutt plett-frie, er både et symbol og et pant på Guds frelsesverks fullendelse. Vi forstår mindre sammenhengen med det som kommer før, vi er mindre vant med å se dette Marias mysterium som avslutningen på frelsens forhistorie. Mens det jo nettopp er denne sammenheng som liturgien og den sanne Maria-andakten gir uttrykk for. La oss da forsøke å forstå Maria og hennes store privilegier ved å betrakte henne i dette lys.

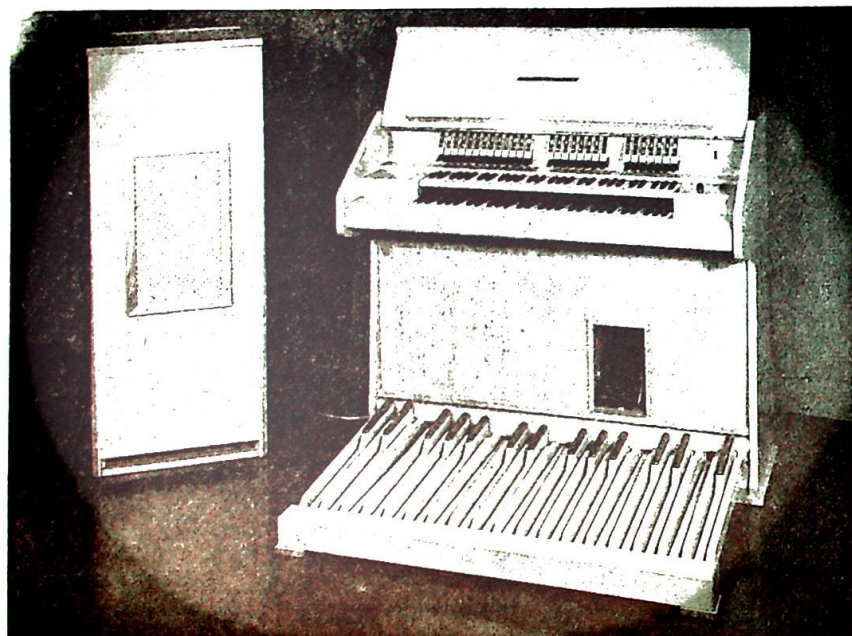
Tiden før Kristus kan vi betrakte som et virkefelt for to motsatte krefter. På den ene side er menneskene mer og mer ubønnhørlig revet med av syndens overveldende makt. Kain åpner en endeløs rekke av mord og vold. Og fra Noas tid er alt ondt blitt prøvet, menneskehet har fullført de onde muligheters krets, og Gud, sier Skriften, «angret at Han hadde skapt mennesket».

På den andre side ser vi Gud gripe inn i historien, og sette igang den prosess som ender med menneskets gjenreisning. Det onde, fordervelsen, hersker eneveddig helt til Abraham. Fra da av griper Gud inn mer og mer effektivt, men Han gjør det i et stadig trangere felt og på et stadig åndeligere plan. Gud velger ut Abrahams familie, siden velger han Jakob fremfor Esau. Senere, når Israels drøm om politisk makt og timelig velferd bryter sammen, konsentrerer Guds nåde seg om en liten flokk enkle og fromme mennesker: Den som Skriften kaller «Guds fattige», «Guds ydmyke», og endelig om Israels skjønneste blomst: Jomfruen Maria.

Ned igjennom denne jødefolkets historie er vi vidne til en lutrings- og forberedelsesprosess. Gud lutrer og renser en utvalgt slekt forat Kristus skal bli født i et rent miljø. Det skjer en forberedelse idet Gud kaller frem i denne slekten en stadig mer fullkommen og klar

DEREUX

det pipeløse kirkeorgel med toner fra kjente franske barokk-orgler.

DEREUX kirkeorgel er levert av Steinway & Sons til mer enn 400 kirker i Europa.

DEREUX kirkeorgel er utstyrt med 2 manualer, hver med 60 taster (C-h3), 32 pedaler og 27 registre.

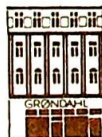
DEREUX kirkeorgel blir ikke ustemt og er uavhengig av temperatursvingninger og forandringer i luftens fuktighetsgrad.

Vi leverer DEREUX kirkeorgel i lys eik, komplett med 2 rumklang tonekabinett og benk, til pris kr. 41 200,—, fritt levert og montert. Dette er ca. 1/4 av prisen på et tilsvarende pipeorgel.

Det er umulig å beskrive den vakre tone — DEREUX kirkeorgel må høres. Vi prøvemonterer gjerne i Deres kirke, eller byr Dem velkommen til demonstrasjon hos oss.

gå til

GRØNDAHL

ØVRE SLOTTSGATE 10 - OSLO - TLF. 20 33 15

Abraham med et fjell hvori Gud har hugget ut sitt folks skikkelse. Han representerer frelsens steinalder. Maria er gullalderen, hvor all fullkommenhet har nådd sin fylde.

Når det gjelder troen er patriarken og jomfruen meget nærmere hverandre, og vi beundrer like høyt Abrahams årvåkenhet og lydighet som Marias åpenhet og mottagelighet. Allikevel har en stor utvikling funnet sted. Troen er i Maria blitt så meget mer innholdsrik, eftersom Åpenbaringen er kommet meget lengere frem. Den er også blitt så meget mer åndelig, det gjelder ikke lenger å tro og håpe på en jordisk velsignelse, men på hele verdens frigjøring, — på menneskets gjenreisning.

Når vi slik med troens øyne ser på Maria i adventstidens perspektiv, som avslutning på det Gamle Testaments historie, ser vi henne som opphøyet i en dobbelt og underfull storhet og verdighet. Hennes uplettede unnfangelse betrakter vi som den herlighetsfulle avslutning på den lange lutringsprosess Gud underkastet sitt folk. Og i hennes fullkomne tro ser vi høydepunktet i den lange forberedelse til Messias' endelige komme.

I dag er det Den Uplettede Unnfangelse som opptar våre

(Forts. n. side)

tro, slik at Hans komme skulle være svaret på en lengsel, på et håp fra menneskets side, og at Inkarnasjonen ikke skulle komme over menneskeheten som en overraskende og overveldende manifestasjon. Den skulle være frihetens og kjærlighetens verk.

Fra Abraham til Maria iakttar vi et mektig fremskritt både på den moralske renhets og på troens plan. Når det gjelder renheten er avstanden stor mellom patriarken og jomfruen. Abraham er det første vidne om den første lysning i en formørket verden. Maria står allerede i lyset fra Ham som er selve Verdens Lys. Abrahams levesett forblir i mange ting ikke så lite primitivt, — ja av og til likefrem støtende. I Maria finner vi fra unnfangelsens øyeblikk av den absolutte renhet. Den Hellige Skrift sammenligner

Husk

at gaveabonnement på ST. OLAV er en god julegavel

Innl. kr. 20.—, utl. kr. 24.—.

Vi ordner med gavekort.

ST. OLAV's eks., Akersv. 5, Oslo 1
Tlf. 42 31 70

Norges Brannkasse
betyp trykkeset

MARIKONGREGASJONEN, OSLO

Søndag 6. desember: RETRETT i St. Josephs Kapell fra kl. 9.30—14.30.
Leder: Pater Hanssen.
Alle katolske damer er velkommen.

Onsdag 9. desember: Patronatsfest i foreningslokalet etter aftenmessen kl. 19.
Tegningsliste utlagt på St. Josehs Institutt.

Listen inndras søndag 6. desember.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 11, tlf. 68 08 68.

Kontortid 12—13 hver dag
unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Arendal
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Bergen
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammerfest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Tromsø
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke	}	Trondheim
St. Mikael's Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinikk	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

tanker. Det er Maria Immaculata vi feirer. Se hvilken herlighet retferdighetens sol kaster over sine omgivelser! Han skaper sitt eget miljø. Tilslutt synes Kristus ikke å stige opp fra mørket, men å bryte frem fra et blendende stråleveld, og dette lys er ikke annet enn Hans eget lys.

Marias skjebne begynner med at hun ved Guds helt uførtjente nåde blir fritatt for all synd, og for ethvert spor av synd. La oss lytte til den dogmatiske definisjonens høytidelige tekst:

«I sin unnfangelses første øyeblikk, ved den Allmektige Guds nåde og privilegium, og ved Frelserens fortjenester, ble Jomfruen Maria beskyttet og bevart fra enhver plett av arvesynden».

Ordlyden uttrykker temmelig tørt og nøkternt dette Marias store privilegium. En dogmatisk erklæring er ingen lyrisk hymne, — den er *med vilje* nøktern og sikter først og fremst på å omskrive eksakt trosinnholdet og søker å forebygge mulige misforståelser.

Men bak ordene må vi prøve å gripe selve mysteriet. Det er et kjærlighetens mysterium. Gud har åpenbart for oss sin lidenskap for menneskenes frelse. Ned igjennom hele Det Gamle Testamente har Han, gjennom profetenes munn, sammenlignet Israel, det utvalgte folk med en elsket brud. I Maria, som er den ypperste blomst og fullendelse av sitt folk har Gud gitt sin kjærlighet fritt løp. I henne blir det utro folk til en brud uten lyte, ikke bare fri for enhver plett, for ethvert spor av synd, men overøst med hele nådens fylde.

«På den dag», sier Herren, idet Han taler til folket gjennom profeten Hoseas' munn, «vil jeg trolove Meg med deg for evig tid; jeg vil trolove Meg med deg i rettferdighet og rett, i miskunnhet og i barmhjertighet. Og jeg vil trolove Meg med deg i trofasthet, og du skal kjenne Herren».

R. T.

Den katolske kirke verner videre om det ufødte barns liv. Den tar ubetinget avstand fra fosterdrap. Det er en utbredt misforståelse at den katolske kirke går med på «å ofre morens liv for å redde det ufødte barns liv». Formulert på denne måten er påstanden falsk og uholdbar: intet liv skal «ofres», hverken morens eller barnets. Legen forutsettes å anstrenge seg til det ytterste for å redde *begge* liv; han skal bare aldri drepe barnet, selv for å sikre morens liv. En noenlunde uttømmende behandling av den katolske kirkes stiling til familieplanlegning og prevensjon ville sprengte rammen for denne korte artikkel. Stadig nye faktorer gjør seg her gjeldende, og pave Paul har nylig bebudet en grundig kirkelig analyse av spørsmålets samtlige aspekter. På dette punkt stiller imidlertid mange katolske kvinner idag et alvorlig spørsmål til sitt kirkesamfunn: De er klar over at kirken slett ikke oppfordrer dem til å sette flest mulig barn til verden, og de vil gjerne vise all mulig tillit til livet uten egoisme eller egeninteresse. Men de spør om det vir-

(Forts. n. side)

KRISTIANSAND S.

TAPET OG KUNST

ARTIKLER

Kristiansand S.
Tollbodgt. 15 A
Telefon 23 930

HALDEN

<i>Halden- firmaer</i>	<i>Karl Knap A/s</i> Tif. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum	
KARL Y. OLSEN ENTREPRENØRFORRETNING Mur - Tre - Betong Tif 1977	OTTO E. ANONSEN BLIKKENS LAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tif. 3439	F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tif. 1844
OLAF STENBOCK Elektrisk Installasjon og Radioforretning Aut. Halden - Berg - Idd Telefon 1918 HALDEN Telefon 1918	HALDENS ARB. HANDELSFORENING Alt i gode varer i våre avdelinger	EINAR EKSTRAND Blomsterforretning - Gartneri Tif. 1334
HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tif. 1264	ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Kjøkkeninnredninger Tif. 1630	H. ANDERSEN Bok- og Papirhandel Storgt 24 HALDEN Tif. 2424
A/S HALDENS BRYGGERI	E. Sem A/s Bøker — Papir — Trykksaker	Einar Jonassen KOLONIAL Tif. 1896

kelig ikke finnes andre etisk forsvarlige muligheter for familieplanlegning enn total eller periodisk avholdenhet.

Blant de kristne tenkere som har arbeidet med problemet om kvinnens stilling i sin alminnelighet, finner vi den gruppe som gjerne kalles «personalistene», tenkere som ikke danner en skole, men med adskillig innflytelse på samfunnsstenkingen i vår tid, i og utenfor den katolske kirke, utgjør likesom en «åndelig familie». Personalismens far, franskmannen *Emmanuel Mounier* sendte ut et av de første spesialnumre av sitt høyt ansette tidsskrift *Esprit* i 30-årene under mottoet: *La femme aussi est une personne* — Kvinnen er også en person. Her legges der vekt på å finne en linje som ikke bare tar hensyn til familiens enhet, i reaksjon mot den rasjonalistisk pregede individualisme, men også til kvinnens personlige utvikling. Arbeidet er langt fra fullført, men tankegangen vinner stadig flere tilhengere.

PÅ LIKE FOT

Den katolske kirke har, helt siden kvinnesaken ble reist, vært positivt innstilt overfor kvinnens andel i samfunnslivet hvor hennes innflytelse er særlig verdifull. Like etter den første verdenskrig gikk pave Benedikt XV inn for kvinnes stemme-

rett på et tidspunkt da denne rett allerede var blitt gjennomført i Norge, men i Frankrike for eksempel ble bekjempet av de radikale, av frykt for den retning kvinnens stemmer antagelig ville ta. Idag er mange katolske kvinner aktive i de internasjonale organisasjoner, på den politiske og den sosiale front. De katolske kvinneforbund over hele verden er samlet i en verdensunion som teller 36 millioner medlemmer, og denne union holder seg i nær kontakt med de viktigste organisasjoner tilknyttet FN.

Legfolkets innflytelse i den katolske kirkes indre liv har vært forholdsvis liten fra renessansen og helt til våre dager. Geistligheten har hatt en dominerende rolle. En dyptgripende omvurdering av dette forhold er i ferd med å finne sted (2. Vatikanankonsil). Dette skjer på et tidspunkt hvor det vil bli både naturlig og uunngåelig å oppfatte legfolket som et organisert hele, hvor kvinner og menn deltar på like fot. Noe annet er idag utenkelig. Muligens kommer kirkeretten derfor til å måtte modifieres på enkelte punkter, men den blir så allikevel, i de år som kommer, gjenstand for en gjennomgripende bearbeidelse. Når vi altså taler om den katolske kvinnes stilling i kirken idag, må vi gjerne sammen med de fakta som allerede foreligger ta en god del velfunderte forhåpninger. De blir neppe gjort til skamme.

<p>Kjente Drammens- firmaer</p>	<p>Drammens malerforretning Tif. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen</p>	<p>NORLØFF Jernvareforretning A/S Drammen - Tif. 83 65 80</p>
<p>H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tif. 83 13 62 - 83 36 48 Gå til fagmannen når det gjelder møbler</p>	<p>FISKHALLEN En gros Detalj Etablet 1887 Tif. 83 13 66 - 83 32 60</p>	<p>American Foto SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tif. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tif. 83 65 65</p>
<p>HARALD LYCHE & CO. Drammen - Sentralbord 83 79 70 BOKFORLAG - MUSIKKFORLAG PAPIRINDUSTRI KONVOLUTTFABRIKK</p>		<p>PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfumeri - Spør oss Etabl. 1883 - Tif. 83 21 85 DRAMMEN</p>
<p>GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tif. 83 41 84 - DRAMMEN</p>		<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>
<p> TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri</p>		<p>ARENDAAL SHELL — ARENDAL Tif. kontor 2013 Anleggstlf. 1848</p>
<p style="text-align:center">ARENDAAL</p>		<p>ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tif. 1756 - Arendal - Tif. 1756</p>
<p>VOLKSWAGEN O. M. LUNDE & CO. Sentralbord: 4040</p>	<p>OLAV SLAATTENE Blomsterforretning. Begravelsesbyrå Tif. 1958 Havstad, Arendal</p>	

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

Landets største spesialforretning innen røntgen og elektromedisin

AKSJESELSKAPET
ELEKTROMED

OSLO • BERGEN • TRONDHEIM • STAVANGER • TROMSØ • KRISTIANSAND

105

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralbord 41 77 30

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

E. M. JACOBSEN

Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

Varme- og sanitæranlegg

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH
ARTISELSKAP

MAJORSTUA - OSLO

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

**Til daglig
nytte
og glede**

Omslag til
TELEFONKATALOGEN
i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15,—

Flerfarget kr. 18,—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Walligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO